

Vergaderjaar 2023–2024

31 125

Defensie Industrie Strategie

Nr. 129

**BRIEF VAN DE MINISTER EN DE STAATSSECRETARIS VAN
DEFENSIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 april 2024

Tijdens de begrotingsbehandeling Defensie op 6 en 7 februari jl. heeft het lid Nordkamp c.s. een motie¹ ingediend over het in kaart brengen van het aandeel van in NAVO-landen geproduceerde defensieproducten dat naar buiten de NAVO wordt geëxporteerd. Met deze brief geven wij invulling aan het op 13 februari jl. van uw Kamer ontvangen verzoek over hoe het kabinet de motie uitvoert.

De motie onderstreept de inzet van het kabinet die erop is gericht om de productiecapaciteit van de Europese defensie industrie zo snel mogelijk op te schalen en daarmee de leveringszekerheid te vergroten. Dat is hard nodig om Europese krijgsmachten te kunnen moderniseren en voorraden aan te vullen en daarmee de afschrikking en verdediging van het NAVO-bondgenootschap te versterken.

Een cruciale randvoorwaarde voor opschaling van de industrie is dat bondgenoten grotere orders plaatsen voor de langere termijn. Door gezamenlijk en/of hetzelfde materieel aan te schaffen kunnen bondgenoten productie stimuleren. Een goed voorbeeld hiervan is de start van een Europese productielijn van Patriot *missiles*, een joint venture tussen het Amerikaanse Raytheon en het Europese MBDA, als gevolg van een gezamenlijke bestelling door onder andere Nederland. Bij belangrijke Europese producenten van defensiematerieel worden als gevolg van investeringen en nieuwe bestellingen ook extra productielijnen geopend, onder andere voor munitie.

Gezien de jarenlange bezuinigingen in Europa is de Europese defensie-industrie lange tijd afhankelijk geweest van de export om te kunnen overleven en de benodigde mate van kennis en innovatie op peil te houden. Dit geldt ook voor de Nederlandse defensie-industrie. De Nederlandse defensie-industrie en die van andere NAVO-bondgenoten zal,

¹ Zie ook Kamerstuk 36 410-X-47

ook bij een stijgende vraag van NAVO-bondgenoten, ten dele van export afhankelijk blijven. De defensie-industrie heeft een eigen verantwoordelijkheid om hoeveelheden te produceren die de behoeften van NAVO-krijgsmachten invullen. Zij vraagt hiervoor om lange termijn orders om deze aantallen ook op termijn te kunnen garanderen. Door als NAVO-landen (gezamenlijk) meer af te nemen van de eigen defensie-industrie verminderen we de afhankelijkheid van export naar landen buiten het NAVO-bondgenootschap. Dit geldt ook voor initiatieven in de EU met het onlangs aangekondigde Europese Defensie Industrie Programma, waar uw Kamer op 28 maart jl. per BNC-fiche² over is geïnformeerd.

Vanwege ontbrekende data en omdat NAVO-landen individueel verantwoordelijk zijn voor hun exportcontrolebeleid kan het kabinet geen inzicht geven in de in de motie verzochte gegevens. Rapporten die op basis van onafhankelijk onderzoek wapenexport tussen landen inzichtelijk maken zijn te vinden via EDEO³, *United Nations Register of Conventional Arms*⁴ en *Stockholm International Peace Research Institute*⁵. Een rapport⁶ van Berenschot uit 2022 over de defensie-industrie geeft inzicht in het exportaandeel van Nederland van de totale export binnen Europa. Defensie steunt het belang dat de motie hecht aan de opschaling van productiecapaciteit en dat deze primair het voorzettingsvermogen en de slagkracht van het NAVO-bondgenootschap ten goede komt. Wij blijven dit benadrukken in de NAVO- en EU-overleggen en werken hiervoor samen met onze partners en bondgenoten aan concrete resultaten.

De Minister van Defensie,
K.H. Ollongren

De Staatssecretaris van Defensie,
C.A. van der Maat

² Zie ook Kamerstuk 22 112, nr. 3913

³ https://www.eeas.europa.eu/eeas/25th-annual-report-arms-exports-2022-launched-eu-transparent-and-responsible-trader-arms_en

⁴ <https://www.unroca.org/>

⁵ <https://www.sipri.org/databases/armstransfers>

⁶ Zie ook Kamerstuk 31 125, nr. 121